

Літаратура і мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАўЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАў БССР.

№ 10 (1647) Пятніца, 2 лютага 1962 года. Цана 4 кап.

30-31 студзеня праходзіў IV пленум праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі. Важнейшае пытанне для далейшага развіцця беларускай савецкай літаратуры — аб задачах пісьменніцкай арганізацыі ў сувязі з рашэннямі XXII з'езда КПСС — абмяркоўвалася на пленуме.

Усебакова абмяркоўваліся на пленуме праблема сучаснасці ў літаратуры, пытанні крытыкі і літаратурнага мастацтва, выхавання маладых пісьменнікаў, разглядалася дзейнасць выдавецтваў, часопісаў, кнігагандлёвых арганізацый.

У спрэчках па даклад выступілі Н. Гілевіч, А. Карпюк, А. Банька, А. Русакі, П. Кавалёў, У. Юржыч, Б. Саванка, В. Барысенка, А. Макарэвіч, А. Зарыцкі, У. Стальмак (дырэктар рэспубліканскага Тэатра юнага глядача), Р. Нахай, А. Вялюгі, І. Дорскі (дырэктар кінастудыі «Беларусьфільм»), З. Матузаў (дырэктар Дзяржаўнага выдавецтва БССР), В. Камужнікаў, А. Адамовіч, А. Сакалоў (начальнік аддзела кнігі гандлёвага ўпраўлення Беларускага саюза), К. Крапіва, Ул. Верно, К. Кірзэнка.

На пленуме выступіў з прамовай сакратар ЦК Камуністычнай партыі Беларусі В. Ф. Шаўра. У рабоце пленума ўдзельнічалі загадчык аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ М. Ф. Каліч, міністр культуры БССР Р. Я. Кісялёў. Пленум адзінадушна прыняў прыватнае пісьмо Цэнтральнаму Камітэту КПСС. Падрабязная справаздача аб рабоце пленума будзе змешчана ў наступным нумары нашай газеты.

ЦЭНТРАЛЬНАМУ КАМІТЭТУ КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ САВЕЦКАГА САЮЗА

Сабраўшыся на чарговы пленум праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі, мы, беларускія пісьменнікі, пасылаем ленинскаму базісму штабу нашай роднай партыі — Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Саветаў Саюза гарачае прывітанне і шчырую глыбокую ўдзячнасць за няспынную клопат аб літаратуры.

Савецкая літаратура не можа стаяць у баку ад велічных падзей, якімі жыве народ краіны. Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў у сваіх выступленнях па пытаннях літаратуры і мастацтва з крышталнай яснасцю акрэслівае задачы савецкай пісьменніцкай, заклікае іх ісці ў навуку і жыццё, маючы сувязь з народам, праўдыва і ярка адлюстроўваць ператваральныя справы савецкіх людзей, паказваць новага чалавека — нашага сучасніка ва ўсёй яго велічы і красе, быць актыўным памочнікам партыі ў камуністычным выхаванні нас.

У зале пасяджэнняў пленума праўлення СП БССР. Фота С. Чыршчына.

XXII З'ЕЗД КПСС І ЗАДАЧЫ БЕЛАРУСКАЙ САВЕЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

У СЕ МЫ ЖЫВЕМ сягоння тымі выключна вялізарнымі пазямі, якія адбыліся ў нашай краіне за апошні час, рашэннямі XXII з'езда нашай роднай Камуністычнай партыі. Шмат задач у святле камуністычнага будаўніцтва пастаўлена перад усім савецкім народам. Шмат задач стаіць і перад намі, літаратарамі.

Правільна. Бо мы ўсе добра ведаем, як ставіўся да культуры Янка Купала і зусім перакананы ў тым, што, калі ён быў, ён з радасцю зрабіў бы гэта сваё гонар.

Усім нам, каму даялося быць на XXII з'ездзе КПСС, і ўсім, хто піліва сачыў за яго работай, стала відавочна, што рашэнні з'езда партыі маюць сусветнае значэнне і, што, звычайна іх, трэба думаць больш усёбаўна, ведаючы, што за кожным нашым поспехам піліва сонца прылягае да волі вочы чалавечыя. На з'ездзе прысутнічалі дэлегаты ад 80 зарубежных марксісцка-ленінскіх партый. Можна смела сказаць, што іхнімі вачыма сачыла за працаю з'езда ўсё прагрэсіўнае чалавечтве свету.

Усім нам, каму даялося быць на XXII з'ездзе КПСС, і ўсім, хто піліва сачыў за яго работай, стала відавочна, што рашэнні з'езда партыі маюць сусветнае значэнне і, што, звычайна іх, трэба думаць больш усёбаўна, ведаючы, што за кожным нашым поспехам піліва сонца прылягае да волі вочы чалавечыя.

Пасля XXII з'езда ў свеце не стала абыхваць. Есць палімяны вынікаў і палімяны прыхільнікі нашай Праграмы і ёсць яе ворагі. Але і ворагі збяжэння. Яны адчуваюць рэальную сілу Праграмы камуністаў, адчуваюць і тое, што ўсё цяжэй ім наперадзе будзе хлусіць і трымаць народы ў цемры. Бяспрэчна і тое, што яны прыкладуць усё намаганні, каб перашкодзіць святлу, якое ідзе з неабяжных прастораў нашай Радзімы, прасякнутае ва ўсе куткі свету, дзе, на жаль, яшчэ пануе камяцтва.

Мы ведаем, што лепшыя людзі свету з намі, што яны шчыра жадаюць поспеху нашым планам, але нам добра вядома і тое, што яшчэ даволі моцныя сілы, якія

НАША ЗМЕНА

Працягваем размову аб беларускім тэатры. Як выхоўваецца ў нас маладая анцёрская змена? Як клопацца нашы тэатры аб мастацкім росце творчай моладзі?

Ц. СЯРГЕЙЧЫК, народны артыст БССР.

ПРА ГЭТА ў сённяшнім нумары нашай газеты гаворыць народны артыст БССР Ц. Сяргейчык (г. Віцебск). Наступнае слова — заслужанай артыстыцы рэспублікі А. Клімавай.

ТЭАТР імя Якуба Коласа даўно ўжо стаў сваёсабытным інкубатарам па вырошчванню кадраў. Ён амаль што з першых год свайго існавання штодзённа клопацца аб сваёй анцёрскай змене.

РАЗМОВА, пачытае А. Звонкам і Д. Арловым, выклікала ў мяне думкі аб пераемнасці ў тэатральным мастацтве, аб нашай творчай змене. Гэта вельмі важнае пытанне. Спраўды, тэатр, як і жыццё, заўсёды знаходзіцца ў руху. Калі мы будзем жыць толькі адным днём, без погляду ў будучыню, без імкнення наперад, мы рызнемся безнадзейна адстаць ад задач часу і страціць перспектыву.

Калі яшчэ не было ў нас у рэспубліцы тэатральнага інстытута, тэатр меў студыю. Мы шукалі здольных людзей сярод удзельнікаў гуртка мастацкай самадзейнасці. Перш чым дпуськаць да экзамену, мы пятырадзе піліва вывучалі іх. Шмат было патрачана часу на сяброўскія гутаркі з кожным. Пры дапамозе гэтых гутарак, непрыкметна для субсецініка, нібы рэнтгенам прасвечвалі іх чалавечую сутнасць. Кожны чалавек ў далёкіх пазніках быў ёсць тое, што ён ёсць, не больш і не менш. Ёсць адгадаць у ім тое, што ён ёсць, вельмі цяжка. Але адгадаць яго — можа іхна прабачыць, чым ён можа стаць. І мы імкнуліся да такога прабачыцца.

ТВОРЧАСЦЬ анцёра значна шырэйшая і глыбейшая за яго майстэрства. Трэба памятаць, што ў маленькага чалавека ў нашым жыцці нельга старэйшых вялікага анцёра на сцэне. Савецкі анцёр не можа разглядаць сваю творчасць і жыццё ў ёй, як вузкі асабісты справу. І тое і другое належыць не яму, а творчому калектыву, у якім ён працуе, а праз яго — усёму народу. Жыццё і народ аўчачы нас, выяўляючы нашы здольнасці, убаганачаюць сваёй мудрасцю, ідэямі і пачуццямі. Яны ж натхняюць нас на творчасць, забяспечваюць патрэбным матэрыялам для яе і ўзнімаюць нас як творцаў. Наша анцёрская творчасць павінна быць выўсленнем волі, жаданняў, мар і надзей народа.

У гэты год свайго існавання штодзённа клопацца аб сваёй анцёрскай змене. Гэта вельмі важнае пытанне. Спраўды, тэатр, як і жыццё, заўсёды знаходзіцца ў руху. Калі мы будзем жыць толькі адным днём, без погляду ў будучыню, без імкнення наперад, мы рызнемся безнадзейна адстаць ад задач часу і страціць перспектыву.

МЫ ПЕРААДОЛЕЛІ рэшткі ўздзеяння культуры і цяпер поўныя сіла, каб працаваць з неаслабленай энергіяй.

Так мы выхавалі такіх цікавых анцёраў, як А. Шэле, А. Трус, З. Каналёўка, І. Матусевіч, А. Лапо, М. Яроманка, Я. Буракоў, Г. Арлова, М. Маркоўская, І. Тупік, Л. Куцькіна, А. Мельдзюкова і шмат іншых.

Мы ўдзячны нашай роднай партыі, якая раскрыла нам незвычайна прывабныя далі для працы, якая зняла вялікія перашкоды са шляху развіцця нашай літаратуры і мастацтва, удзячы за тое, што яна явярнула да актыўнай, творчай работы многіх нашых сяброў, незаслужана пакараных. Мы рады, што яны ўключыліся ў нашу актыўную дзейнасць і сёння разам з намі аддаюць усё свае сілы як творцы і будаўнікі.

Першыя выпускі далі нашаму тэатру вельмі мала анцёраў. Амаль усё яны не прыкмылі ў нас. У 1958 годзе да нас прышло з інстытута чатыры чалавекі, з іх засталася ў тэатры тры: Г. Гарбук, Е. Шабан і Т. Кошчык. Годам пазней наступілі А. Смагіна і М. Цішчанкі, а праз два — А. Яленская. Калектыву прыняў іх усіх вельмі ветліва, ён заўсёды ўмеў прымаць моладзь. Маладыя анцёры адразу ўвайшлі ў рэпертуар тэатра. За два з паловай года Г. Гарбук сыграў 17 роляў, Е. Шабан — 19, Т. Кошчык — 10. А Яленская за адзін толькі сезон сыграла 6 роляў. Не абдызены ўвагай А. Смагіна і М. Цішчанкі. Усе яны добра паказалі сябе, выявілі свае анцёрскія здольнасці, набылі значны анцёрскі вопыт.

Сіла савецкай літаратуры і мастацтва, метад сацыялістычнага рэалізму — у праўдывым адлюстраванні галоўнага і рашучага ў рэалісмаці. У сучасных умовах трэба ўзяць за аснову ўвагу стэтычнаму выхаванню, фарміраванню мастацкіх густаў ва ўсіх савецкіх людзей, аб'явіць рашучую барацьбу з бескультурнасцю, у чым бы яна ні праяўлялася — у фармілістычных захопленнях ці ў мяшчынскіх уяўленнях аб «прыгожым» у мастацтве, у жыцці, у быццё.

Здаецца, ім бы жыць і радавацца, дужыць і авалодаваць майстэрствам, завабываць новыя творчыя пазіцыі. Так яны ўвогуле і робяць. Але воле адзін з іх, якому воля за ўсё пашанцавала ў тэатры, ужо заўважыў: «Я пайду з тэатра». Чаму? Якія прычыны? Няма перспектывы росту? Есць. Няма кватэры? Есць. Стаўка? За два з паловай года два разы павышылі яе. У чым жа справа? Захвалілі і ў тэатры і ў друку, і захвалілі чалавеку намяваеда чого. Падай яму залатую рыбку! Не хачу я, маўляў, жыць у Віцебску, а хачу ў сталіцы! А пра тое, што моладзь едзе добраахвотна са сталіцы ў вёску ці на цэліну, ён не падумаў.

Анцёр не можа расці, будучы ўвесь час «у бязгах». Хутчэй за ўсё ён не прыкмываецца нідзе.

Наша моладзь часам перацэньвае сябе і недацэньвае таго, што робіць для яе тэатр. Яна забывае, што ўсё створана ёю, гэта яшчэ не самастойная праца. Колькі даў нашай моладзі галоўны рэжысёр Ю. Шарбаркоў і іншыя рэжысёры! Колькі адарала яна рэзультывага часу ад старэйшых анцёраў? Хіба прыемна было ім чакаць гадзінамі, пакуль рэжысёр дэбываў ад кожнага з маладых патрэбнага гучэння ў тым ці іншым кавалку ролю? Але чамі, бо гэтыя неабходна тэатру. А колькі далі самі майстры сваім маладым партнёрам? Яны ж ведаюць, што чым мацнейшы партнёр, тым лятчэй з ім іграць, чым слабейшы — тым

Дзейнасць рэдакцыі да выбараў у Вярхоўны Савет БССР налічвае Мінскай абласной бібліятэцы імя А. Пушкіна, бібліятэка папулінаса літаратуры да выбараў, тут арганізавана пастаянная тэматычная выстаўка новых кніг, складанае картэжа «Наступраць выбарам у Вярхоўны Савет БССР» і рэкамендацыяны спіс літаратуры.

Адрэсы абслугоўвання аформілены нагляднай агітацыяй. Па запрашэнню слухачоў універсітэта культуры прыходзіў у раённы цэнтр Гусіў і прыняў ўдзел у чарговым занятку пісьменнікаў С. Грахоўскай, А. Русакі і М. Скрыпка.

С. Грахоўскай зрабіў даклад аб задачах савецкай літаратуры ў святле гістарычных рашэнняў XXII з'езда КПСС. Потым пісьменнікі падзяліліся творчымі планами і прычытамі свае творы. У адказ на тэатр — частка гасці ў раённае рэспублікі. Напярэдадні выбараў у Вярхоўны Савет БССР тэатральныя калектывы выступалі перад выбарчымі з лепшымі спектаклямі.

Беларускі андэмічны тэатр імя Янка Купала паказаў у Мінскае раёна, «Шлях да камунізму» Пухавіцкага раёна, спектаклі «Лявоніха» і «Дзюбін» па п'есе А. Манганьна.

Тэатр юнага глядача выяждзай у Барысаў і Вярхоўны са спектаклямі «На граніцы» В. Белазэрава і «Дзюбін» з вяснушкамі А. Успенскага.

— Чаго гэта грамадскасць так непакоіцца пра Антуана Гізенгу! Мы ж забяспечылі яму надзейную ахову.

ДА 80-годдзя 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЯНКИ КУПАЛЫ

ку да юбілейнай даты, а асобныя ў канцы 1962 г. У хуткім часе наведвальнікі атрымаюць дзевяці «Літаратурны музей Янкі Купалы». У тым жа годзе ў Мінску, Ленінградзе, Кіеве, Вільнюсе і гарадах іншых братніх рэспублік і ў краінах народнай дэмакратыі.

Музей падрыхтаваў да друку шэраг навуковых прац: «Дзевяці год у музеі», зборнік «Народны пазт Беларусі», папулярны ілюстраваны нарыс «Літаратурны музей Янкі Купалы», «Янка Купала і беларускі тэатр», зборнік «Янка Купала ва ўспамінах сучаснікаў», разнастайны альбом аб жыцці і дзейнасці Я. Купалы, брашуры аб жыцці і творчасці народнага паэта. Большасць гэтых выданняў выйдзе з друку да юбілейнай даты, а асобныя ў канцы 1962 г.

Я. Купалы, кнігамі паэта, часопісамі і газетамі з яго вершамі, п'есамі і тэлеграмамі, якія паказваюць адносіны вялікага мастака да літаратуры братніх народаў. А. Шандэ, які сустракаўся з паэтам у Тбілісі, Ціхалуба і Мінску, перадаў музею п'есмы і фотаздымкі Янкі Купалы, а таксама малюнак, зроблены невядомым мастаком. Перадаў музею два п'есмы Янкі Купалы літаратурнага і перакладчыка Я. Мазальскоў. Адно п'есма, адрабаванае рэдакцыяй газеты «Савецкая Айчына» (перыяду Вялікай Айчыннай вайны), перадаў пісьменнік Васіль Вітка. Член-карэспандэнт АН ССР В. Баркоўскі і яго жонка Н. Баркоўская (дачка вядомага філалага, акадэміка Я. Карскага) перадалі музею экзэмпляр газеты «Наша Ніва» ад 16 мая 1914 г. дзе змешчаны артыкул Янкі Купалы аб Ул. Элімак-Шылілу, першым пастаноўшчыку камедыі «Паўліна» ў дарэвалюцыйным Петраградзе. Баркоўскі даслаў і некалькі нумароў газеты «Савецкая Беларусь» за 20-я гады, у якіх надрукаваны 10 вершаў Янкі Купалы і многа матэрыялаў аб ім.

КВЕТКІ ЖЫВЫЯ І МЁРТВЫЯ

[Заканчыце. Пачатак на 3-й стар.]

воны Кастрычнік» Дзяржаўскага раёна з'яўляецца адной з адзінаццаці гаспадарак вобласці. Непрыглядная была ў мінулыя гады структура пасяўных плошчаў. Важнейшыя кармавыя культуры займалі нязначны прэцэнт, затое травы былі на першым плане. Вось чаму ў мінулым годзе на сто гектараў угоддзю жалас атрымаў усю 141,4 цэнтнера малака, а ад кожнай каровы надоена па 1407 кілаграмаў. Калі б і хацеў знайсці нізкішы паказчыкі па вытворчасці малака ў рэспубліцы, то, напэўна, не знайшоў бы. Па мясу тут таксама паўнейшы правад. Яго атрымана на сто гектараў зямлі ўсяго на 17,2 цэнтнера. Хіба невядомы гэтыя лічбы аспіранту і яго навуковаму кіраўніку Дамітрыю Аўрамавічу Забелу? Вядомы, але што з таго. Ім былі толькі прапінуць свой пункт гледжання на травы.

каць многа лепшага. Першае патрабаванне, якое прад'яўляецца да аспіранта... Гэта свечасова, па дэталёва распісанаму раскладу здаваць розныя «мінімумы». Аспіранту, які працуе, скажам, дзесьці ў далёкім калгасе, перш за ўсё рупіцца не дослед, а думка: як бы не адстаць, свечасова здаць экзамены. Таму і здарэцца часта, што пакуль аспірант разлічваецца з кандыдацкім мінімумам, глядзіш — і два гады прайшліца. На навуковую працу часу застаецца мала. У выніку ў беларускіх Інстытутах ніхто не ведае і не памятае выкладку, каб аспірант абараніў дысэртацыю за час свайго навучання.

чым інстытуце механізацыі сельскай гаспадаркі — паступіў інжынер Барыс Гарбузаў. Хоць ён працаваў дырэктарам электрастанцыі, але тэму атрымаў па ацэнцы і вентыляцыі жылывагадоўчых ферм. Ды гэты навяжна. Прайшоў амаль пяць гадоў, а тав. Гарбузаў фактычна не прыступаў да работы. Навошта ж былі выкінуты на вецер тысячы рублёў дзяржаўных сродкаў, затрачаных на ўтрыманне аспіранта? Г. Гарбузаў гаворыць, аддаючы належнае вальдарнаму вопыту акадэміка М. Мацапуры, што яго кіраўніком з большай карысцю маглі б быць кандыдаты навук. А. Жылін, М. Сварынь, В. Сіпанчук, профіль работы якіх найбольш блізка да тэмы аспіранта.

Вучоныя і асабліва аспіранты закляканы працаваць, праводзіць свае даследаванні на калгасных і саўгасных палях. У адной паставе партыі і ўрада прама гаворыцца, што абараніць дысэртацыю можна толькі тады, калі дысертант укараніў на практыцы, у вытворчасці свае доследы. Праўда, некатыя маглі б іх і нясмелыя крокі зроблены ў гэтым напрамку. Аспірант Інстытута земляробства Аляксандр Сувчэвіч працуе над тэхнічнай раснавукова-цукровых буркоў. Свой першы дослед па атрыманню насення буркоў бязвысадчаным спосабам ён правёў ў Сідзельскім буркасаўгасе, а таксама ў саўгасе «Рачкавічы» Мінскай вобласці. Доследы удаліся. Саўгасны ўбачылі, што яны з поспехам могуць атрымаць уласнае насенне. На гэты год пакінуў па п'яць-шэсць гектараў з матэрыялам гэтай культуры і атрымаюць летам многія тоны свайго насення.

Радзаны хлерборы Ідунь у нагу з жыццём, скарачаюць павесы траў за кошт пашырэння збожжавых, кукурузы і буркоў, а аспірант П. Жамойдзі і яго кіраўнік Д. Забела раўняюцца на мінулае, аджыгваюць. І як тут не ўспоміць словы Мікіты Сяргеевіча Хрушчова, сказаныя ім нядаўна на нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны РСФСР: «Простыя людзі ў калгасе і саўгасе атрымліваюць больш збожжавых, мяса, малака, чым атрымліваюць і доследныя гаспадаркі па рэцэптах такіх вучоных. Прабачце за грубасць, але як тут не сказаць: на якое д'ябла патрэбна народу такая «наука»!»

Нельга тут даць гатовыя рэцэпты. Гэтае пытанне патрабуе шырокага абмеркавання. Але варта было б прыгледзецца да практыкі падрыхтоўкі аспірантаў у Польскай Народнай Рэспубліцы. Галоўная ўвага ўзяліца там напісанню дысэртацыі. І толькі пасля гэтага аспірант здае кандыдацкі мінімум.

І спытаў, калі Б. Гарбузаў у апошні раз гутарыў па тэме са сваім кіраўніком. — Мінімум летам, — быў адказ. Каментарыі тут непатрэбны! І ўсё ж, як і гэты і іншы парадкава, Б. Гарбузаў лашандэвала. Яму толькі адзіна раз мянялі тэму і зусім не мянялі кіраванні. А вось аспіранты Навукова-даследчага інстытута жылывагадоўчых ферм пад вечным страхам выкінуць да навуковага кіраўніка, які сваю размову звязчына пачынае так: — Ну, браце, давай падумаем наконт такой тэмы... Усё, над чым аспірант працаваў раней, лічыць дарэмна нагамі, а разам з ім — і надзея абараніць калі-небудзь дысэртацыю. Многа разоў мянялі тэму аспірантам Віктару Старыкову, Марыі Хрушчовай і іншым. А часта часта мяняюцца навуковыя кіраўнікі! Усё гэта, калі назваць уласным імем, і будзе чыстайшая абыхавасцю да падрыхтоўкі будучых вучоных.

ЯК ТОЛЬКІ наступае вясна, на доследных станцыях пачынаецца парылонскае стаўпаварэнне. Сюды імкнуча ўсе — ад мачыц вучоных да пачынаючых доследнікаў-аспірантаў. Кожны імнецца захапіць сабе кавалек зямлі, угнаць і працаваць яго, каб закліць эксперымента. А колькі ж зямлі на станцыях неадольна, пачынаюцца невясёлыя размовы. Нарошце, у страйчных пакутах участкі дзеліцца, выстаўляюцца палачкі. Далей уваходзіць у сілу прынцып — «выкручвайся, хто як можа». Ён расшыфраваўся так: патрэбны табе ўгнаенні — даставя, дзе хочаш, хоць на неба лезь. Рабочыя сіла спатрэбіцца для працоўнай участкі? Паслухайце! — адказвае кіраўнік станцыі. — Не пайду я сам араць ваш участкі! І г. д. і да т. п.

Гэта ў поўнай меры адносіцца да тав. Забелы. У мінулым годзе, калі ўжо травалюцца сістэма скампартавала сябе канчаткова, ён выпусціў брашуру аб стварэнні культурных пашаў, у якой ўсяляк ухваляе травы, рэкамэндуе іх сяць не толькі ў лугавых севарабах, а і на ворнай зямлі і асабліва на асушаных тарфяніках. Гэта з дапамогай такіх вучоных, як тав. Забела, беларускі тарфянік на 60 працэнтаў былі заняты травам. А асушаныя б жалоты — гэта затое дню ўраджай каштоўных культур — збожжавых і тэхнічных.

М. С. Хрушчоў на нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Беларусі рэзка крытыкаваў бесгаспадарчае выкарыстанне асушаных тарфяніках. Гэта выдатныя зямлі. У нас ёсць сотні гаспадарак, якія атрымліваюць высока ўраджай кукурузы, буркоў, бабовых. І ўсё ж тарфянікі застаюцца мала вывучанымі. Ды і не даўна. Ні Інстытут земляробства, ні Інстытут меліярацыі, забытаўшыся ў траваллі, і моты не ставілі вывучаць і рэацыянальна выкарыстоўваць асушаныя жалоты. Ні адзін аспірант не прыяжнуты да распрацоўкі гэтай тэмы. Затое з якім поспехам даследчыца такі «малосек», як баркун, які пустазеллем расце на абочынах прэвядзін дарог. Яму надаецца ледзь не рэвалюцыйнае значэнне ў сельскай гаспадарцы. Вось ужо сапраўды: робяць з мукі слана!

Пачынаецца пагона за кожным рабочым, які можа трымаць у руках плуг і паганіць каня, за кожным трактарыстам, які ўмее вадзіць машыну. У выніку тэрміны сяўбы зрываюцца, задуманыя прыёмы агратэхнікі паруюцца, бягучыя планы, псеўда настрой. Не ўвасіць, вядома. Гарласты і мускулісты чалавек выходзіць пераможцам. А навічкі, аспіранты? Яны здавальняюцца кропнямі са стала, тым, што нікому ўжо непатрэбна. І так на працягу ўсяго лета.

Хай сабе на доследных станцыях Інстытута праводзілі свае эксперыменты п'яць, дзесяць, ну, дваццаць чалавек. Але ж там збіраюцца многія дзесяткі людзей! Дык ці не пара адкрыць варты станцыі, і выпусціць адтуль работнікаў на шырокае волю? Паглядзіце, таварышы вучоныя, якія бяжэжныя палі распасціраюцца навокол. А колькі рабочай сілы — і не падлічыш... Любы калгаснік, з уласнай ямы прагай да новага, стане вашым лепшым памочнікам, ды і сам таму-сяму навучыцца!

САМ ПРАЦЭС, метадыка падрыхтоўкі будучых вучоных пакідаюць ча-
М. С. Хрушчоў на нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Беларусі рэзка крытыкаваў бесгаспадарчае выкарыстанне асушаных тарфяніках. Гэта выдатныя зямлі. У нас ёсць сотні гаспадарак, якія атрымліваюць высока ўраджай кукурузы, буркоў, бабовых. І ўсё ж тарфянікі застаюцца мала вывучанымі. Ды і не даўна. Ні Інстытут земляробства, ні Інстытут меліярацыі, забытаўшыся ў траваллі, і моты не ставілі вывучаць і рэацыянальна выкарыстоўваць асушаныя жалоты. Ні адзін аспірант не прыяжнуты да распрацоўкі гэтай тэмы. Затое з якім поспехам даследчыца такі «малосек», як баркун, які пустазеллем расце на абочынах прэвядзін дарог. Яму надаецца ледзь не рэвалюцыйнае значэнне ў сельскай гаспадарцы. Вось ужо сапраўды: робяць з мукі слана!

У Доме культуры гарадскога пасялля Парыжы адбылася сустрэча чытачоў з пісьменнікам А. Пазнявым. Ён расказаў п'яці сутням аб сваёй рабоце над аповесцю «Дарога ў горы», прачытаў некалькі баен і вершаў.

Пачынаецца пагона за кожным рабочым, які можа трымаць у руках плуг і паганіць каня, за кожным трактарыстам, які ўмее вадзіць машыну. У выніку тэрміны сяўбы зрываюцца, задуманыя прыёмы агратэхнікі паруюцца, бягучыя планы, псеўда настрой. Не ўвасіць, вядома. Гарласты і мускулісты чалавек выходзіць пераможцам. А навічкі, аспіранты? Яны здавальняюцца кропнямі са стала, тым, што нікому ўжо непатрэбна. І так на працягу ўсяго лета.

Хай сабе на доследных станцыях Інстытута праводзілі свае эксперыменты п'яць, дзесяць, ну, дваццаць чалавек. Але ж там збіраюцца многія дзесяткі людзей! Дык ці не пара адкрыць варты станцыі, і выпусціць адтуль работнікаў на шырокае волю? Паглядзіце, таварышы вучоныя, якія бяжэжныя палі распасціраюцца навокол. А колькі рабочай сілы — і не падлічыш... Любы калгаснік, з уласнай ямы прагай да новага, стане вашым лепшым памочнікам, ды і сам таму-сяму навучыцца!

Надаўна адбыўся сход работнікаў кіно Пінскага раёна. Намеснік загадчыка раённага аддзела культуры В. Нагарны зрабіў даклад аб выніках работы кінафінансаванні за мінулы год і задачах на 1962 г. Кінафінансаванне раёна дзяржаўна вынікала ў гады пачатку ўсіх паказчыкаў. Дзяліць кінаўстаноўка вынікала гадавыя планы яшчэ і-га сяміня. За поспехі ў рабоце дэум сельска-стэціянам — Малатоўскаму і Пінкавіцкаму прывёсена высокае званне калектыву камуністычнай працы зваўсяў кінамаханіні Гарадзіцянскага стэціянара тав. Карабухін. Кінафінансаванне раёна прынялі абавязальнасцю на 1962 год. Яны абавязаліся абслужыць звыш п'яць тысяч глядачоў, а гадавы план выканана да 5 сяміня. Калектыву Малатоўскага стэціянара ў 1962 годзе арганізуе сваю работу так, каб кожны жыхар пасялля пачынаў за год у кіно не менш 40 разоў. Для юнага глядача пры стэціянары створан Азіяцкія кінафільмы і працуе на грамадскіх асновах. Кінафінансаванне Пінскага вынікала на спарціўства работнікаў кінасетні Століскага раёна.

У Доме культуры гарадскога пасялля Парыжы адбылася сустрэча чытачоў з пісьменнікам А. Пазнявым. Ён расказаў п'яці сутням аб сваёй рабоце над аповесцю «Дарога ў горы», прачытаў некалькі баен і вершаў. Такія ж сустрэчы адбыліся і на заводзе штуркава валанка ў Светлагорску. Сельска-стэціянам рэспублікі навазвалі сваё мастацтва артыстычныя бригады Беларускай філармоніі. На калгасных і раённых сцэнах выступаюць спевані, чытацкія, музыканты. На гаспадары ў Гомельскую вобласць выхадзіла бригада, якую ўзначальвае Р. Дадіна. На раённых сцэнах Віцебскай вобласці выступае калектыв пад кіраўніцтвам М. Шышкіна. Пры мінскім мінітэатры «Цэнтральны» ўжо другі год існуе маладзёжны савет сродку кіно. У яго рабоце прымаюць антыўны ўдзел рабочыя і служачыя, студэнты і работнікі бібліятэкі. Члены гэтага савета прапагандаюць лепшыя творы савецкай кінамастагаві, праводзяць гутаркі і лекцыі, канферэнцыі глядачоў, абмеркаванні кінакарцін. На бліжэйшы час савет запланаваны выступленні мастацкай самадзейнасці і гутаркі «Камунізм і мастацтва», «Выдатныя творы кіно 1961 года», «У сучасніку нашым камунізма рысы».

Звыш шасці тысяч кніг на паліцах бібліятэкі Гомельскага завода гандлявага абсталявання. Сюды штодзёна прыходзіць 11 газет, выдана 35 часопісаў. У бібліятэцы бурчу кнігі 310 работнікаў прадпрыемства. 3175 тамошніх кніг па розных галінах ведаў — такі кініны фонд бібліятэкі Гомельскага дзяржаўнага падыпнінавага завода. Свае абавязанні карткі тут маюць 376 работніка, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых. Кініны фонд бібліятэкі ўвесь час расце. Летас на набывшч літаратуры было выдана 500 рублёў. Значныя сродкі выдзелены бібліятэцы і селета. Разам з заводскай камсамольска бібліятэка рэзультатна выпускае вусны часопіс «Хачу ўсё ведаць». За апошні час значна актывізавалі сваю работу бібліятэкі Гомельскага электратэхнічнага завода, паравознага дэпо, кандытарскага камбіната «Спартак» і іншых прадпрыемстваў Гомеля. У бібліятэках рэгулярна наладжваюцца літаратурныя выставы, шырока прапагандаюцца матэрыялы ХХІІ з'езда КПСС. В. БЯМЕНАУ.

Заводскія бібліятэкі
Звыш шасці тысяч кніг на паліцах бібліятэкі Гомельскага завода гандлявага абсталявання. Сюды штодзёна прыходзіць 11 газет, выдана 35 часопісаў. У бібліятэцы бурчу кнігі 310 работнікаў прадпрыемства. 3175 тамошніх кніг па розных галінах ведаў — такі кініны фонд бібліятэкі Гомельскага дзяржаўнага падыпнінавага завода. Свае абавязанні карткі тут маюць 376 работніка, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых. Кініны фонд бібліятэкі ўвесь час расце. Летас на набывшч літаратуры было выдана 500 рублёў. Значныя сродкі выдзелены бібліятэцы і селета. Разам з заводскай камсамольска бібліятэка рэзультатна выпускае вусны часопіс «Хачу ўсё ведаць». За апошні час значна актывізавалі сваю работу бібліятэкі Гомельскага электратэхнічнага завода, паравознага дэпо, кандытарскага камбіната «Спартак» і іншых прадпрыемстваў Гомеля. У бібліятэках рэгулярна наладжваюцца літаратурныя выставы, шырока прапагандаюцца матэрыялы ХХІІ з'езда КПСС. В. БЯМЕНАУ.

ку да юбілейнай даты, а асобныя ў канцы 1962 г. У хуткім часе наведвальнікі атрымаюць дзевяці «Літаратурны музей Янкі Купалы». У тым жа годзе ў Мінску, Ленінградзе, Кіеве, Вільнюсе і гарадах іншых братніх рэспублік і ў краінах народнай дэмакратыі.

Музей падрыхтаваў да друку шэраг навуковых прац: «Дзевяці год у музеі», зборнік «Народны пазт Беларусі», папулярны ілюстраваны нарыс «Літаратурны музей Янкі Купалы», «Янка Купала і беларускі тэатр», зборнік «Янка Купала ва ўспамінах сучаснікаў», разнастайны альбом аб жыцці і дзейнасці Я. Купалы, брашуры аб жыцці і творчасці народнага паэта. Большасць гэтых выданняў выйдзе з друку да юбілейнай даты, а асобныя ў канцы 1962 г.

Я. Купалы, кнігамі паэта, часопісамі і газетамі з яго вершамі, п'есамі і тэлеграмамі, якія паказваюць адносіны вялікага мастака да літаратуры братніх народаў. А. Шандэ, які сустракаўся з паэтам у Тбілісі, Ціхалуба і Мінску, перадаў музею п'есмы і фотаздымкі Янкі Купалы, а таксама малюнак, зроблены невядомым мастаком. Перадаў музею два п'есмы Янкі Купалы літаратурнага і перакладчыка Я. Мазальскоў. Адно п'есма, адрабаванае рэдакцыяй газеты «Савецкая Айчына» (перыяду Вялікай Айчыннай вайны), перадаў пісьменнік Васіль Вітка. Член-карэспандэнт АН ССР В. Баркоўскі і яго жонка Н. Баркоўская (дачка вядомага філалага, акадэміка Я. Карскага) перадалі музею экзэмпляр газеты «Наша Ніва» ад 16 мая 1914 г. дзе змешчаны артыкул Янкі Купалы аб Ул. Элімак-Шылілу, першым пастаноўшчыку камедыі «Паўліна» ў дарэвалюцыйным Петраградзе. Баркоўскі даслаў і некалькі нумароў газеты «Савецкая Беларусь» за 20-я гады, у якіх надрукаваны 10 вершаў Янкі Купалы і многа матэрыялаў аб ім.

У падрываным да друку зборніку ўспамінаў аб вялікім беларускім паэце больш 50 аўтараў. Успаміны змешчаны ў храналагічным парадку, у адпаведнасці з біяграфіяй паэта. Цэла і сардэчна апалядэ аб дзіцячых і юнацкіх гадах, аб фарміраванні сетапогляду паэта, аб яго першых літаратурных вопытах яго сястра Л. Раманоўскай. Аб шматгадовай дружбе з Іванам Дамініаўчам, якая пачалася яшчэ ў гады рэвалюцыйнага ўздыму 1912) ярка і пераканаўча расказвае народны паэт Беларусі Яўб Колас. Сардэчна напісаны ўспаміны Ул. Лупыці, Я. Хлябціцка, П. Мядзёлкі, у якіх асветляюцца жыццё і літаратурна дзейнасць паэта ў гады працы яго ў Вільні і ў час вучобы ў Пецярбургу. З вялікай любоўю ўспамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.

Успамінаюць аб сваіх сустрэчах з паэтам П. Трубкі, Ул. Дубоўка, І. Гурскі, М. Лукавіч, М. Машара, М. Хведароў, А. Міронаў, А. Бялявіч, П. Павалюк і інш.